

Сєбов В.К.

аспірант кафедри економіки та моделювання ринкових відносин
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Формування інвестиційної стратегії, спрямованої на підвищення інвестиційної привабливості промислового підприємства, безумовно, передбачає раціоналізацію не тільки інвестиційного профілю, а й структури джерел інвестицій. Це питання є одним із ключових в інвестиційному менеджменті та особливо актуальне в українських умовах розвитку економіки. Для вітчизняного ринку інвестиційних ресурсів характерне поєднання їх дефіциту, обмеженості форм фінансування і, як наслідок, високої ціни позикового капіталу.

Різні аспекти формування інвестиційної стратегії підвищення інвестиційної привабливості підприємства перебувають у полі зору вітчизняних та зарубіжних вчених: О.А. Амоша, Б.В. М.Ф. Бабієнко, Є.А. Бузовський, Буркинський, О.Д. Витвицька, В.М. Геєць, Л.Й. Гнилянська, В.І. Захарченко, С.М. Ілляшенко, С.О. Ішук, М.М. Кулаєць, П.М. Музика, П.А. Лайко, А.М. Ткаченко, С.В. Філіппова, Л. Федулова та ін.

Мета дослідження – розкрити особливості використання інвестиційних ресурсів у формуванні стратегії інноваційного розвитку підприємства.

Під інноваційним розвитком підприємства слід розуміти якісно новий рівень збалансованого розвитку господарського комплексу підприємства за рахунок впровадження інноваційних програм, що забезпечують оновлення й нарощування його економічного потенціалу. Ключова роль у реалізації інноваційного розвитку підприємства відводиться інвестиційному забезпеченню інноваційної діяльності. В цьому контексті актуальну думку висловлює С. Ішук: «Визначальний вплив на розвиток промислового виробництва здійснює науково-технічний прогрес, який на практиці втілюється у вигляді інновацій» [3, с. 389].

Незважаючи на критику, банківські кредити залишаються одним із найпоширеніших механізмів залучення позикового капіталу українських підприємств. А втім висока ціна капіталу та існування тільки короткострокового кредитування призводить до того, що більша частина кредитів, які надаються промисловим підприємствам, спрямовується на поповнення оборотних коштів, а не на інвестиційні цілі. Протягом періоду трансформаційних процесів в українській економіці частка банківських кредитів у структурі джерел фінансування інвестицій є недостатньою і становить 15–18 % [6].

Особливість інвестиційного забезпечення інноваційного потенціалу підприємства полягає в тому, що воно має виконувати роль інструменту розширеного відтворення основного капіталу господарського комплексу підприємства. Такий підхід до інвестиційного забезпечення дає підстави розглядати його як основне джерело формування інвестиційних ресурсів і фінансування всіх сфер діяльності підприємства. Тільки за умови інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку інвестиційно-інноваційна діяльність набуває комплексного характеру, що дає можливість регіональній економіці динамічно розвиватися і формувати фінансові ресурси, які забезпечують соціальні та екологічні потреби підприємства.

Таким чином, на підприємстві відбувається процес колообігу інвестицій,

коли інвестиційна діяльність стає основою інноваційної діяльності, в результаті чого відбувається безперервне розширене відтворення основного капіталу господарського комплексу, завдяки якому створюються можливості для забезпечення зростаючих потреб підприємства в інвестиціях. Отже, концептуальною передумовою інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємства має стати формування інвестиційних ресурсів.

На практиці можливість залучення інвестиційних ресурсів з того чи іншого джерела багато у чому визначається стабільністю роботи компанії, її репутацією на фінансових ринках і кредитною історією. Як і у випадку з випуском емісійних цінних паперів, розміщення векселів може вимагати участі фінансового посередника, що, звісно, супроводжується додатковими витратами підприємства.

Узагальнення аналітично-статистичних джерел інформації дозволяє виділити такі групи факторів інноваційного розвитку підприємств:

- законодавчі – формують правову основу інноваційного розвитку підприємств в Україні на основі системи законних та підзаконних актів;
- організаційно-управлінські – здійснюють вплив через інституційно-управлінські та інституційно-організаційні зміни в інноваційній сфері;
- фінансово-економічні – визначають особливості здійснення інноваційної діяльності підприємств з позицій грошово-кредитних, бюджетно-податкових, амортизаційних важелів інноваційного розвитку;
- техніко-технологічні – здійснюють вплив на технічні та технологічні сторони інноваційної діяльності промислових підприємств;
- соціальні – відділяють вплив соціальних наслідків інноваційного розвитку від впливу багатьох інших факторів;
- екологічні – визначають вплив нових технологій, нових матеріалів, нових видів енергії на довкілля в процесі інноваційної діяльності підприємств;
- гуманітарні – впливають на інноваційний розвиток через ступінь освіченості населення, рівень знань і науки в країні;
- інформаційні – визначають особливості інноваційного розвитку підприємств на основі використання інформаційних ресурсів.

При орієнтації на інвестиційну привабливість підприємства з деяких перспективних інвестиційних проектів вибирається той, який забезпечує максимальний приріст інвестиційної привабливості підприємства і одночасно задовольняє рівень витрат на капітал, які підприємство може собі дозволити. З огляду на окреслене вище далі розглянемо питання ціни інвестиційного капіталу і способи оцінки вкладу інвестиції у підвищення інвестиційної привабливості підприємства.

Венчурний капітал спрямовується у малі та середні підприємства, що мають значний інноваційний потенціал та значний ступінь ризику.

Фінансування інноваційної діяльності здійснюється великими компаніями, банками та не вимагає наявності матеріального забезпечення. Особливістю здійснення даного виду діяльності є те, що зазвичай венчурні компанії зобов'язуються покривати лише фінансові ризики, а ринковий, технічний та інші – при потребі покривають самі підприємства, що отримують фінансові ресурси [4]. Умовою здійснення венчурного інвестування є отримання інвестором прибутків від продажу та його обов'язкова участь в управлінні підприємством – інноватором, що у певній мірі компенсує значні ризики вкладника (відсутність гарантій та застави).

Залучення кредитних коштів для фінансування інноваційної діяльності підприємств відбувається за напрямками: іноземне, державне, комерційне кредитування, банківські кредити та відзначається значними обсягами їх отримання. Проте до обмежень слід віднести жорсткі умови їх повернення, необхідність внесення застави, необхідність сплати відсотків за кредит. Формою

комерційного кредитування є лізинг, що набуває особливої актуальності, адже, зважаючи на обмеженість наявних фінансових ресурсів, може використовуватись для подолання відсталості технічної бази промислових підприємств.

Таким чином, провідне місце в активізації інноваційної діяльності підприємства відводиться інвестиційному забезпеченню як одній із дієвих форм фінансування розробки й впровадження інновацій. Сааме тому інвестиційне забезпечення відіграє важливу роль на всіх стадіях інноваційного процесу.

Список літератури:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р. № 40-IV // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
2. Буркинський Б.В. Економічне оновлення регіону: аналіз ситуацій та рішення : [монографія] / Б.В. Буркинський, С.К. Харічков. – Одеса: ПІРЕЕД НАН України, 2008. – 494 с. – С. 431 – 438.
3. Ішук С. О. Формування інвестиційних програм розвитку виробничого потенціалу регіонів // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Транскордонне співробітництво, ринкова інфраструктура та фінансово-інвестиційна діяльність: Зб. наук. праць. - Вип. 6 (XXXVII) / Відп. ред. академік НАН України М.І. Долішній. - Львів: ІРД НАН України, 2002. – С. 388-395.
4. Кулаєць М.М. Удосконалення інноваційної підприємницької діяльності / М.М. Кулаєць, М.Ф. Бабієнко, П.А. Лайко, П.М. Музика, О.Д. Витвицька, Є.А. Бузовський, В.А. Скрипниченко, М.М. Лучник // Економіка АПК. – 2009. – № 5. – С.76-87.
5. Ткаченко А.М. Інвестиційне забезпечення інноваційного потенціалу промислового підприємства : [Електронний ресурс] / А.М. Ткаченко, Д.М. Тимошенко. – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_5_119.pdf.
6. Світовий досвід та вітчизняна практика забезпечення розвитку інноваційної діяльності / Кабінет міністрів України. Інформаційно-аналітичні матеріали до парламентських слухань на тему: «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» // Економіст. – 2009. – № 6. – С. 18-27.

Суслов П.О.

аспірант кафедри економіки та моделювання ринкових відносин
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна

РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних кризових умовах української економіки особливої актуальності набувають питання розробки стратегічних напрямів інвестиційної діяльності підприємств. На сучасному етапі реалізація інвестиційної стратегії на підприємствах обмежена в основному реальними інвестиціями. Але шляхом розширення обсягів інвестиційної діяльності господарювання зростають потенційні можливості підприємств підвищити ефективність функціонування шляхом використання нових різноманітних видів фінансових інструментів та нематеріальних активів.